

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . „ 5—
 Četrť leta . . . „ 2:50
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . „ 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Konec grške neodvisnosti.

Osma italijanska ofenziva končana. — Velike italijanske izgube. — Rusi zopet napadajo. — Mi zavzeli Smotrec. — Boji za rumunske preleze. — Španski kralj bo posredoval za mir.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 15. oktobra.

Uradno se razglašaja:

Rumunsko bojišče.

Južno od Hatszega so naše čete v srditih bojih obdržale celotni obmejni greben. Južno in vzhodno od Brašvega včeraj nočene posebne spremembe. Na vzhodnem sedmograškem obmejnem grebenu naši v Jurjevškem gorovju iziščajo ozke dele ozemlja od sovražnika.

Rusko bojišče.

Vzhodno od Kirlibabe so naše čete v nenadnem sunku priborile ozemlja in ujele 3 ruske častnike, 443 mož in uplenile 1 strojno puško. Nemški bataljoni so zopet zavzeli višino Smotrec. Južno-vzhodno od sedla Pantier je bil odbit ruski sunek. V Voliniji se pričinja novo rusko bojno delovanje. Na širokih delih bojišča cel dan težki topovski ogenj. Mestoma je napadala tudi infanterija iz svojih jarkov, a nikjer ni mogla dospeti do naših zaprek.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje je splošno ostalo zelo malo. Na Goriškem so napadli Italijani danes jutraj naše postojanke na višinah vzhodno od Saborja. Sunek pa se je ponesrečil deloma že v našem artilerijskem ognju, deloma pa je bil odbit v ročnem metezu. Vzhodno od Tridenta je bil sovražni letalec sestreljen v zračnem boju.

Albansko bojišče.

Iz Albanije nobenih poročil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 15. oktobra.

Francoško bojišče.

Ob obeh straneh reke Somme hudi artilerijski boji, ki so se razširili tudi na severni breg reke Ancre in so med krajema Courcellette in Vrancourt, kakor tudi med krajema Barlais — Ablaincourt dosegli največjo srditost. V angleških napadih severno od Thiepvala je prišlo v naših črtah do bojnega meteža. Na enem mestu se je sovražnik utrdil. Na ozemlju pri Les-Bouefs je bil sovražnik odbit. Francozi so napadali med krajema Balais in Ablaincourt; oba kraja sta v naši oblasti.

Vzhodno od reke Moze od časa do časa hud artilerijski ogenj.

Rusko bojišče.

Na fronti zahodno od Lucka se je nadaljevalo pomnoženo vojno delovanje. Hud artilerijski ogenj, ki se je razširil na fronti od Ziniatke ob Stohodu notri do vzhodno od Gorohovega, je napravil začetek za ruske napade. Od včeraj ob robu gozda južno od Zaturci in na ozemlju pri železnici, ki vodi iz Pichovega in Rohatyna

proti Tarnopolu ter ob reki Narajovki je bilo živahnije. V Karpatih smo zasedli gorski vrh Smotrec, katerega smo dne 21. septembra izgubili. Na ozemlju pri Kirlibabi so dosegle avstro-ogrske čete v napadih vspehe in so vjele 444 mož.

Rumunsko bojišče.

Na Sedmograškem uspešni boji s sovražnimi zadnjimi četami. Na obmejnih prelazih v pokrajini Bucev nobenih bistvenih sprememb. Na obeh straneh prelaza Czurduk so bili rumunski napadi odbiti. Od dela grebena, katerega je sovražnik predvčeraj zasedel, je bil zopet pregnan.

General-feldmaršal pl. Mackensen: Položaj nespremenjen.

Macedonsko bojišče.

Hudi sovražni napadi zahodno od železnice Bitolj—Florina so se izjalovili. Napadalni poskusi vzhodno od železnice niso prišli do razvoja. Boji ob kolenu reke Črne se nadaljujejo, ne da bi se položaj spremenil.

Krščanstvo in vojna.

Nedavno je pod tem naslovom izdal znani nemški monakovski učenjak, modroslovec in vzgojeslovec Foerster, knjigo, ki razpravlja o novi potrebni preobrazbi narodov in njihovih odnošajev v smislu нравnih krščanskih načel. Misli, ki jih navaja, so vpoštovanja vredne, zlasti še, če pomislimo, da so rada njegove doslednosti našle priznanje celo v njemu nasprotnih taborih. Izvaja nekako tako-le:

Mnogo kristjanov je spočetka proslavljalo učinek vojske na vero in značaj na tak način, da smo si rekli: no, če je tako, potem naj bo vojska še tako veliko zlo, končno bomo imeli od nje le same koristi. Ona bo pravzaprav zopet uveljavila krščansko življenje, saj premore celo več nego je premogel „Bog-človek“, ona je mogočen poslanec božji in ustanovitelj krščanske vere in pravilna doslednost bi bila namesto ljubezni, ki ga oznanja evangelij, postaviti veliko vzgojiteljico vojsko. Ko smo videli, kako sijajno se je naša vojska izkazala s svojim orožjem, smo se dali vsi za nekaj časa pregovoriti, da smo нравni vpliv vojske na naše življenje daleko precenjevali, a podcenjevali nasprotno stran v isti meri. Čas je že enkrat, da se spametujemo. Mnogo kristjanov v svoji krščanski vesti ne občuti, vsaj na videz ne, več, da je ta svetovna vojska velik krvav zločin človeštva, za katero bo vsak človek dal odgovor, naj se je je kakorkoli udeležil. Kot edina mogoča pot do Boga in do rešitve naše duše nam je bila po življenju in trpljenju Kristusovem razodeta ljubezen človeka do človeka in boj z našimi sovražnimi strastmi in nagoni. Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj; to je moja zapoved, da se ljubite med seboj; to vam zapovedujem, da se med seboj ljubite.“ Zdi se, kot da bi se bogoskrunsko igrali z najsvetejšimi rečmi, če rečemo, da to razodetje ne velja kot zahteva, merilo in sodba tudi za obdevanje narodov. Kakor da bi se življenje in dejanje narodov odigravalo izven posameznika! Odgovorni smo Bogu za svoje in za naših bratov duše in vemo, kaj dela vojska iz naših duš. Četudi najde danes tisoč nedolžnih s svojo mučni-

ško smrtjo ali s svojim vstrajanjem blagor svoji duši ali se jih celo mnogo spreobrne k veri, se vendar ta dobiček nikakor ne da primerjati z neizmerno škodo, ki jo trpe slabe še duše in le Bogu bi morali pustiti, da bi iz takega obupnega položaja vsklilo dobro. Človek pa, ki vzame vojsko bolj lahko in se še vedno opija z njeno svetlo stranjo — je resnično izgubil Očeta, Sina in sv. Duha, pa naj bi združeval v sebi vso učenost celega sveta. Če pa občutimo krivdo vojske do mozga svoje duše in se strememo za svojo najmanjšo sokrivdo, potem se bomo tudi resnično varovali pred vsako lahkomišelnostjo vojsko ter v sebi in drugih zatirali vsako prevzetost in ošabnost, z eno besedo napuh, ki je kriv izbruha vojne-ga požara. Tudi v nebesih, beremo, se je bila vnela med angelji huda vojska. Začetnik ji je bil napuh. Da se je pa človeštvo čez sebe in Boga že zdavnaj prevzelo, ni treba izgubljati besed.

Evropa je hotela pokazati svoje junaštvo, svoj heroizem. A pravo junaštvo, pravi heroizem nahajamo v krščanstvu. Junaštvo ubijanja moramo spremeniti v junaštvo ljubezni in zmage nad samim seboj in delati na to, da premagamo vso mehkužnost in nizkost svoje narave. Pojasniti si moramo vse pretirano proslavljanje vojske in njenih dobičkov in bomo videli, da tiči za njim le navidezno junaško pojmovanje življenja — v resnici je vse kaj drugega! Ali se nam ne kaže v resnici, da nam manjka še veliko junaštva za pravo delo, če mislimo, da bo vse tisto, za kar je treba napornega in temeljitega dela v krščanski preobrazbi človeštva, darovala vojska kar čez noč? Edinstvo, požrtvovalnost, idealnost? Veliko kristjanov je danes v resnici padlo iz ravnotežja, ko so svoje pičle rezultate svojega dolgoletnega truda primerjali s sijajnim učinkom vojske. Toda le mirno! Ne bomo rekli, da bo šla vojska mimo nas brez vseh koristi, a kljub temu ona je in ostane huda zaničevalka, ki izčrpa mnogo naših нравnih sil. A najmanj imamo vzroka zahašati se na to, da ona res rešuje naloge, katerih v miru nismo mogli rešiti. Počakajmo, da vidimo, kako bo z edinostjo po vojski! Počakajmo, kako bo s požrtvovalnostjo! Junaštvo bojnega polja je vse kaj drugega, kakor požrtvovalnost in disciplina v družini, poklicu in v družbi. Cesar sami nismo mogli storiti na versko-nravnem polju, tega tudi vojska ne bo storila. Namesto teh bodo prišle nepričakovane usodepolnosti, proti katerim bomo morali zediniti vse moči verskega in nravnega mirovnega dela. Ne, vojska nam ne bo prenovila našega versko-nravnega življenja, ne, čisto nasprotno. Se le kadar se bo naša krščanska vera otresla vojne omotice in bomo v zdravi treznosti spoznali, kakim sanjam smo se bili udajali, še le potem se bo začelo razvijati delo evangelija. Sanje so, da bi vojska vzgajala človeštvo. Kako, ko je njena vzgoja tako zunanja in nas postavlja v odvisnost samo nenavadnih nagibov in nujnosti. Kako naj vojska vodi do vzgoje, ko se je sama razvila iz slabe vzgoje, iz neukročenih strasti in naponov in je njen izvor za vse njeno vzgojevalno delo končno vedno merodajno.

Težko je seveda govoriti o posledicah, ki izvirajo iz hudega, iz zla. Previdnost zasleduje tudi tu svoje namene. Eno pa je gotovo, da moramo občutiti strah in grozo tega svetovnega zločina, ne pa zreti v njem božjega blagoslova in božjih darov, sicer bi Previdnost le težko dosegala z nami svoj namen, če

vzamemo vsako stvar za dobro, ki nam jo pošlje — Bog. Tako govori Foerster. Vojsko imenuje odpad od Boga. Zato zahteva, da si očistimo duše vsakega vojnega navdušenja, vse vojne omolice in vse skrivne ljubezni do vojske, izvzemši seveda, kar se samoposobi razume, do tiste, ki nam je vsiljena!

Italijansko bojišče.

Osma laška ofenziva je končana. Lahki tudi tokrat niso mogli prodrati proti Trstu. Junaški naši branitelji, med njimi hrabra polka št. 87 iz Celja, in domobranski polk št. 27 iz Ljubljane sta mu ustavila pot. Edino pri Novi vasi je sovražnik dosegel mal uspeh. Bajce je dobila italijanska armada na Primorskem namesto vojvode d'Aosta novega poveljnika.

Osma ofenziva končana?

Avstrijsko uradno poročilo z dne 14. oktobra zatrjuje, da je osma italijanska ofenziva končana in da so bili vsi sovražni napadi srečno odbiti. Lahki so tudi v osmi ofenzivi imeli ogromne izgube. 50.—70.000 Italijanov je padlo, je ranjenih ali pa so prišli v naše vjetništvo.

Kranjski domobranci pohvaljeni.

Avstrijsko uradno poročilo z dne 13. oktobra omenja, da se je dne 12. oktobra v bitki pri Lokvici na Krasu posebno izkazal ljubljanski domobranski pešpolk št. 27 in da zaslužijo oddelki tega polka radi svoje hrabrosti posebno pohvalo. Nedavno je uradno poročilo pohvalilo naš slovenskoštajerski pešpolk št. 87, ki se je pri Lokvici posebno izkazal, sedaj pa so prišli na vrsto kranjski domobranci.

45. italijanska divizija uničena.

Iz našega uradnega poročila z dne 13. oktobra je posneti, da je bila v bitki pri Lokvici v četrtek, dne 12. oktobra, uničena skoro cela 45. italijanska divizija. Vojvoda d'Aosta je tiral divizijo, ki je bila ojačena še s številnimi oddelki berzaljerov, proti Lokvici in je hotel na vsak način prodrati. A zadel je ob trden zid naših vrlih braniteljev. Na tisoče mrtvih Italijanov pokriva bojišče pri Lokvici.

Od 200.000 mož padlo že — 50.000.

Vojni poročevalci trdijo, da je italijanska armada vojvode d'Aosta štela prvi dan osme ofenzive gotovo 200.000 mož. Po zanesljivih podatkih se je to število že prve štiri dni, t. j. od 9. do 13. oktobra, znižalo za 50.000 mož. Toliko je na italijanski strani padlih, ranjenih in vjetih.

32 brigad je napadalo.

Vojni poročevalec K. Fr. Novak piše, da je bila osma ofenziva višek srditosti sedanje vojske. Po

najnovejših podatkih je štela naskakujoča italijanska armada ne samo 200.000, ampak celo 260.000 mož. Celih 32 brigad je napadalo 72 ur neprestano naše postojanke, da bi si tako priborile pot proti Trstu. Lahki so padali kakor muhe, a vedno nove rezerve so se pošiljale v borbo.

Koliko so Italijani pridobili?

Sovražnik je v osmi ofenzivi pridobil pri Novi vasi ozemlja v širini 1½ km. Celotno ozemlje, ki so ga Lahki pridobili po več kakor enem letu vojske, obsega pas od Doberdobskega jezera do gore Sabotin, ki je dolg 20 km in širok povprečno 4—5 km in obsega površino 80—100 kv. km. To je ves dobiček osmih krvavih ofenziv. Žal, da je pri tem všteta tudi naša dragocena Gorica. Nasprotno pa imamo zaseđeno italijansko ozemlje med Adižo in Brento.

Novi poveljnik na Krasu.

Vojni poročevalci poročajo dne 12. t. m. s Krasa: III. italijanski armadi poveljuje sedaj v osmi soški bitki novi general. Da je moral vojvoda d'Aosta prepustiti bajce svoje mesto radi nesporazumljenja s Kadorno, je najboljši dokaz dejstvo, da je bilo vseh sedem dosedanjih soških bitk, kljub Kadornovim zmagovalnim poročilom, osem porazov. Jasno se čuti, da poveljuje III. armadi novi mož, ki je uvedel nov način bojevanja. Novi poveljnik uporablja nov način italijanskega topniškega ognja. Njegova artilerija strelja 200 ur brez prenehanja. Uporaba streliva, ki jo donajajo številne avtomobilne kolone, je enaka, kakor v trajni bitki ob Sommi. Plinove bombe artilerije, ekrazitni izstrelki metalcev min tvorijo na tem bojišču pravi pekel. Toda ne samo topništvo, tudi italijanska pehota kaže mrzlično delavnost. Noč in dan se vrše na celi črti napadi v gostih rojnih vrstah. Naše topništvo pa pošilja smrtonosne pozdrave v njihove vrste. V Dolu smo nekoč razpobili ob belem dnevu korakajočo italijansko kolono z dobro umerjenimi streli. Na vrhu 208 se je posrečilo našim topovom pognati v zrak neko italijansko skupino metalcev min z minami in moštvo vred.

Rusko bojišče.

Rusi so pričeli znova napadati in sicer v Karpatih in v Voliniji. Napadi niso uspeli. Naši so sovražne sunke povsod odbili. V vzhodni Galiciji smo zasedli višino Smotrec.

General Lešicky hoče razbremeniti Rumune.

V četrtek, dne 12. oktobra, so ruske čete generala Lešickega zopet začele močno napadati in sicer v prostoru severno od Kirlibabe v Bukovini. Očividno bi Rusi s svojimi sunki radi razbremenili Rumune.

Novi boji v Voliniji.

V Voliniji so se dne 13. t. m. razvili novi boji, ki so se za nas ugodno končali.

Kako je sedaj v Karpatih?

(Izvirno poročilo.)

Slovenski fantje in možje, ki se nahajamo sedaj v gozdnatih Karpatih in smo še zmiraj prav židane volje, čeravno nas že mrz sčegeta v prste, pošiljamo čitateljem in čitateljicam našega lista vroče pozdrave.

Z visokih karpatskih vrhov nam kima, že huda zima. Pa mi si znamo pomagati. Postavili smo si tu podzemsko kalupe, podobne gorskim vilam, nad katerimi imamo seveda veliko dopačenje. V njih imamo celo peči, v katerih gori noč in dan. Okrog teh-le „gašparjev“ posedamo, kakor včasih doma po lepih zimskih večerih. Zabave nam tudi ne zmanjka: Sedaj čita kdo kak časopis, ki nam pride v roke, ali si pa pripovedujemo vojne dogodke. Če nam pa vsega zmanjka, pa potegne tovariš za harmoniko, da nam še možgani nekoliko ponorijo. Da nam pa ne zastane kri v dlanih, skočimo včasih tudi na patrolo. Tudi ta se nam vedno izplača. Včeraj (dne 29. septembra) smo privlekli domov velikega rogovilaste-ga jelena, o katerem pa seveda ni danes ne duha in ne sluha več; samo njegovi lepi rogovi so nam spomenik, kateri krasi našo vilo.

Danes sta nas na naše veliko veselje zopet enkrat obiskala „Slovenski Gospodar“ in „Straža.“ Posedli smo zopet okrog peči in čital sem na glas novice iz domovine in drugih bojišč. Novega ne vemo kaj pisati, ker ne vemo drugega, kar sami vidimo in slišimo. Moskal zdaj malo miruje, samo kakšna patrolja nas tuptam obišče. Bo li že skoraj mir, ki si ga že vsi tako želimo?

Kaj pa dekleta in žene? Bral sem v časopisu, da prav pridno obdelujejo naša polja. To nas veseli, da naše ljudstvo ne propada. Prosite Marijo Devico za ljubi mir. Vi se bojujete doma z rožnim vencom, mi se pa bojujemo z orožjem proti sovražniku. Naše geslo je: „Vse za dom in za cesarja, za cesarja blago, kri!“

„Straži“ in „Slovenskemu Gospodarju“ pošilja njegov prijatelj iskrene pozdrave iz Karpotov čez ogrsko planjavo: Franjo Slana iz Kraljevec št. 7 pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Mnogo pozdravov pošiljajo Slovenskim Štajercem: narednik Ratajč od Sv. Jurija ob južni žel.; enoletni prostovoljec L. Vasle, četovodja J. Mathanc; desetničnik Kosar; pešci: Zdolšek, Žertuš, Veg, Gradišnik Jakob, Lozar, Krefl Jožef, Freidl, Lipovec, Kladnik, Lukovnjak, Repič, Krašovec, vsi od 87. pešpolka, 1. stotnije, 1. voja, vojna pošta št. 63.

Rumunsko bojišče.

Naši izčiščajo Sedmograško od sovražnika. Edino v Jurjevškem gorovju so še sovražnik drži na nekaterih delih fronte. Pri Hatszegu boji za obmejne grebene. — V Dobruči nič novega.

Mesto Györgyo Szent Mikloš naše.

Levo krilo armade generala pl. Arc je dne 12. oktobra zasedlo v dolini reke Maroš mesto Györgyo Szent Miklos.

LISTEK

Družba sv. Mohorja.

Zopet smo dobili knjige Družbe sv. Mohorja. Letos le pet. Za prihodnje leto se nam obetajo samo štiri in sicer Koledar, Življenje svetnikov božjih od dr. Zoreta, Podobe iz narave od Pengova, in povest Ptiki brez gnezda od Milčinskega. Toda nam je poročati o letošnjih knjigah.

1. Koledar. V njem se nahajajo: Pesmi F. Neubauerjeve, Pintarjeve in Lovrenčičeve. Mutasti birič, spisal Fr. Milčinski. Zakaj pešajo nekateri obnovljeni vinogradi, spisal Josip Zupanc, deželni vinarški inštruktor v Ptuj. Svetovna vojska, spisal dr. Šarabon. Zadnji spis je najboljše, toda pregled vojnih dogodkov je tem krajši, čim bolj stoje različna poglavja proti koncu. Slični spisi bi morali ravno razvoj vojske podajati kolikor mogoče točno in obširno, ako hočejo biti zanimivi, kajti odlomke brez vezi in brez pregleda dobivajo ljudje itak v naših časnikih. Zelo hvalevredna pa je v spisu narodna struna, ki nam zveni skoro z vsake strani nasproti.

2. Podobe iz narave. Spisal Fr. Pengov, ilustriral Anton Koželj. Nič ne tako poklican, nam podajati podobe iz narave, kakor profesor Pengov, ki je sedaj najtemeljitejši in najizobraženejši narodoslovec med Slovenci. Profesor Pengov pa ima tudi to lastnost, katere mnogi drugi naravoslovci iz strahu, da bi našli Stvarnika, nočejo imeti, da nas ne muči samo s tem, kakšno barvo, visokost in razsežnost ima kaka rastlina, kako dlako katera žival, ampak

pove nam tudi namen živali ali rastline v naravi. Odkar je umrl Erjavec, Slovenci nismo imeli tako zanimivega naravoslovnega pisatelja kakor je F. Pengov. Njegovi spisi v „Mentorju“ se čitajo z večjim zanimanjem in veseljem, kakor pripovedi in novele. A tudi „Podobe iz narave“ so spisane na ta način, zato nismo niti za trenotek v dvomu, da jih bodo ljudje radi čitali. Od profesorja Pengova pričakujemo tudi, da nam spiše biologije v slovenskem jeziku, katere bi mlado in staro rado vzelo v roke. „Podobe iz narave“ bodo postala poljudna biologija, zraven pa naj gospod profesor misli tudi na izdajo po obliki in vsebini znanstvene biologije.

3. Zgodovina slovenskega naroda, 6. zvezek. Spisal dr. Josip Gruden. Prišel je do 19. stoletja. Za to nam je umljivo, ako želi gospod pisatelj, da bi prihodnje leto izostala „Zgodovina.“ To Grudnovi „Zgodovino“ priprosto ljudstvo nepravda rado čita in to je najboljša kritika o tej knjigi.

4. Svetloba in senca. Povest, spisal dr. Fr. Detela. V letošnjih knjigah je ta povest mimo Milčinskijeve povesti v Koledarju edin spis pripovedne vsebine.

5. Resnica za večnost. Kdo je predstavil ta spis Alfonza Ligvorija, ni povedano. Gotovo namenoma, ker je predstavljalec imel slabo vest. So gotove reči (spisi) v knjigah Družbe sv. Mohorja, ki se nam zde preračunjene samo na pridobivanje nagrad. Dobro bi bilo, da bi se ta dihur enkrat tudi imenoval.

Družba sv. Mohorja je imela preteklo leto 78.145 udov, torej 3381 več kakor prejšnje leto. Lavantinska škofija šteje 27.040 udov, le 3000 manj kakor ljubljanska.

Smotrnost v rastlinstvu.

Prof. Fr. Pengov.

(Dalje.)

... Toda le počakajte! Poglejte gospoda bančnega ravnatelja, ko stopa po cesti! Ali ga ne spoštuje celo mesto in ali nima tudi najobširnejše shrambe za želodec med vsemi meščani? Zagotavljam pa vam, da bi se gospod ravnatelj nikdar ne bil povspel tako izvanredno visoko, da ni imel tako izvrstnega želodca.

„Na nas si pa popolnoma pozabil“, so se rahlo pritožili zobje. „Saj če mi hrane pošteno ne prežvečimo, ne moreš veliko početi z njo.“

„Kdo pa vidi, kje južina stoji?“ se oglasijo sedaj vprašujoče oči.

„In kdo sliši, kadar nas mati h kosilu kličejo?“ pripomnijo ne brez povdarka ušesa.

„Kdo prijema hrano in jo nosi v usta?“ kliče ta roki.

„In kdo vas nosi vse skupaj k mizi in posadi k njej?“ sta barali zabavljivo nogi.

V dečkovem organizmu je nastal velik vrišč in prišlo je do burnih demonstracij vseh proti vsem, a dečkova zdrava narava je premagala nevihto in je spala naprej.

Ko se je polegel glavni vihar, se oglasil pa še srce:

„Kaj kvasite o rečeh, ki jih ne razumete! Že vsak otrok mora vedeti, da gre meni krona med organi. Če neham biti jaz, je takoj vsega konec. So ljudje in svetovna vojska, bo ustvarila nešteto takih revežev, ki nimajo oči ali nimajo nog, so nesrečneži brez rok, siromački brez ušes, brez zob. Koliko je ljudi, posebno med bogatimi, katerih želodec ni vre-

Razlika med Rusi in Rumuni.

Vojni poročevalci pravijo, da se Rumuni glede vojevanja mnogo razlikujejo od Rusov. Rusi prodirajo polagoma, a se tudi umikajo polagoma. Rumuni pa so bolj žive, laške naravi. Vsak količkaj znaten uspeh jih podžge, da kar slepo drvijo proti sovražniku. Ko pa vidijo, da jim slaba prede, pa se umikajo še bolj naglo kot Lahi. Rumun je, kakor pravi nek angleški vojni poročevalec, kot škop slame. Prvotno je velik plamen, ki pa kmalu ugasne.

Rumunija ne sme skleniti posebej miru.

Iz Londona poročajo, da je četverosporazum zahteval od Rumunije, da mora podpisati pogodbo s četverosporazumom, po kateri se Rumunija zaveže, da ne bo sklenila nobenega posebej miru. Rumunski kronski svet bo prihodnje dni v posebni seji sklepal o tej četverosporazumovi zahtevi.

Francosko bojišče.

Borba med rekama Anere in Somme se nadaljuje. Tudi severno od Anere napada nemške postojanke nova angleška armada, broječa 12 divizij.

Počasno napredovanje.

Med Sommo in Ancro prodiranje francosko-angleške armade le počasi napreduje. Nemci so zadnje dni spravili na fronto 500 novih strojnih pušk. Vsega skupaj so Angleži in Francozi zasedli v sedanji ofenzivi le kakih 40 vasi.

Asquith o bitkah ob Sommi.

Angleški ministrski predsednik Asquith se je v angleški poslanski zbornici o ofenzivi angleško-francoskih čet ob reki Sommi izrazil sledeče:

Na fronti, dolgi 9 milj, smo za 7 milj prodirali naprej, smo pri tem zavzeli zaporedoma celo vrsto močno utrjenih nemških postojank. Najvažnejše pri tem je pa dejstvo, da nas ni mogel sovražnik pregnati iz nobene zavzete postojanke. Naša artilerija je začela močno nadkriljevati sovražno artilerijo. A kot najvažnejši uspeh se pa sme smatrati dejstvo, — ker smo sovražnika prisilili, da je moral odnehati od napadov na Verdun, pustiti na francoskem bojišču močne čete, ki so bile sicer namenjene za rusko črto. Na ta način smo prinesli dragoceno pomoč ne le Francozom, ampak tudi Rusom. Ni nobenega dvoma, da so se izkazale naše nove armade ne samo za zelo zmogljive, pregnati sovražnika v naskokih iz najmočnejših postojank, ampak še celo pod najtežavnejšimi razmerami vzdrževati močno ofenzivo skozi več mesecev.

den piškavoga lešnika, a povejte mi, kje naj iščem človeka, ki bi ne imel one mišičnate vreče, ki je razdeljena v prekata in pridvora, ki bije in rogovili tu pod grodnico noč in dan kot norec (Dampfhammer), in ki čuje na ime srce?"

„He, he, he“, sta se zarežali nogi. „Ti si pač še vedno tako polno plemenitih čustev in podobnih reči.“

„Nikakor ne“, odvrne srce; „jaz sem čisto enostaven, a živ stroj, sesalna in tlačilna sesalka obenem; pa tudi dečko, v katerem prebivamo, je silno umetelna mašina, ki obstoji iz cele vojske kolesev, vzvodov in drugih čudovitih priprav. Ker koleseje neprestano brni in se navore gibljejo, se posamezni deli obrabijo tu in tam; treba jih je popraviti in to oskrbim jaz.“

„Seveda, seveda — bahač!“ je pozabavljaj želoдец.

„I pusti je vendar, da pove do konca!“ so zahtevale oči, ki so se bile ogledale po svetu in vedele, kaj da je takti.

„Res je sicer“, nadaljuje srce, „kar ste povedali, cenjeni tovariši, prej o sebi. Vaše zasluge za dečkovo telo so neoporečene. Toda, povej mi, ljubi želoдец, kaj bi pomagala vsa hrana, ki si jo v svoji znani spretnosti doobra prebavil, če bi pa obležala v tebi? Čisto nič! Hrana mora v telo, k vsakemu posameznemu koleseu, ki brenči in se obrablja. In to je ravno moje delo.“

Nastala je tišina.

Pa se oglasi bedro: „Pokaži mi vendar svoja hodila! Imeti moraš izvrstne podplate, da moraš dirjati kroginkrog.“

„Nog mi ni treba“, kraško odvrne srce. „Moja kri popolnoma zadostuje. Kadar želoдец in tenko črevo predelata hrano, jo vsrka kri s pomočjo nežnih ustec, ki so črevesne resice in srkalice. Potem pa dirja otovorjena kri po celem dečku od temena do konca prstov. Da pot ni pretežavna, sem napravilo nebroj prenežnih in nekaj obširnejših kanalov, ki segajo celo v konico našega zardelega tovariša nosa,

Turška bojišča.

Nova ruska ofenziva na Kavkazu?

Budimpeštanski list „Politikai Hirado“ poroča iz Petrograda, da je ruska armada na Kavkazu in sicer na desnem krilu zahodno od Trapecunta pričela ofenzivo.

Konec grške neodvisnosti.

Četverosporazum je spravil Grško ob njeno neodvisnost. Polastil se je najprvo Soluna in grške Macedonije, odvzel Grkom njih vojno brodovje, železnico, brzojav, pošto, obrežne utrdbe in sedaj pride še baje na vrsto armada. Grčijo si hoče četverosporazum popolnoma spraviti pod svojo oblast in jo oropati neodvisnosti. O tem piše rotterdamski časnik „Nieuwe Rotterdamse Courier“: Z Grško je pri kraju. Brodovje je izročeno in razoroženo, obrežne utrdbe razdrte ali predane, najvažnejše železnice so odstopljene tujcem za tuje vojne namene, armada je po nalogu inozemstva razorožena in se nahaja deloma v upor proti lastni vladi, brzojav in telefon sta v rokah inozemcev, Grška kot neodvisna država dejansko ne obstoja več.

Predaja grških vojnih ladij.

„Tribuna“ poroča o predaji grških vojnih ladij četverosporazumu, ki se je vršila dne 11. oktobra: Ob 1. uri popoldne so četverosporazumovi mornarji zasedli grška otoka Vera in Kira, kjer se nahajajo skladišča grške mornarice. Francoski admiral Fournier je na povelje grškega konteradmirala dal na ladjah zopet razobesiti grške zastave. Grški pomorščaki so nato zapustili ladje in se zelo potrži podali v Atene, kjer jih je ljudstvo opazovalo z veliko radovednostjo. Napovedanih demonstracij ni bilo. Italijanski mornarji so se takoj spravili na grške torpedne čolne, francoski na torpedne lovce in angleški na P-čolne ter jih zavlekli v Keratsini. Križarke ostanejo v Solunu in ohranijo tretjino grške posadke. Na ladjah, ki še imajo grško posadko, so iz previdnosti odstranili topovske zatvornice. Četverosporazum trdi, da se je grške vojne ladje radi tega djalo pod četverosporazumovo oblast, ker se je bilo bati, da bi utekle skozi Dardanele v Črno morje ter bi se udeležile bojevanja proti Rusiji in Rumuniji.

O predaji grških ladij se še poroča:

Ladje, ki so bile zasidrane v atenskem pristanišču, so francoske in angleške ladje zavlekly dne 11. oktobra v sidrišče Keratsini. Ruske vojne ladje so tam naperile svoje topove na ladje „Averoff“, „Kilkis“ in „Lemnos“, katere so nato razorožili. Francoski torpedni rušilci so neprestano križarili po pristanišču. Ladijske posadke so že zgodaj zjutraj zbudili in jim zapovedali, naj spravijo svoje reči. Nato so jih postavili na krove ladij, kjer se jim je prečitala kraljeva odredba o predaji ladij. V tej odredbi je bil stavek, da kralj vsakega mornarja odve-

Jaz samo črparam in pumpam kri brez prestanka v žile in zopet nazaj, sunek za sunkom — do 70krat v minuti. Kamorkoli pride kri, odna po nekoliko hrane in naš dečko raste, da je kar veselje. — Kaj pravite k temu?"

Za trenutek vse molči, potem pa je nastal krik in vrišč še hujši od poprejšnjega. Vsak organ je hotel biti najimenitnejši in bogve kaj bi se bilo zgodilo, da se ni pojavil nenačoma miren glas, češ:

„Morebiti smem tudi jaz spregovoriti malo besedico?"

Bili so možgani. Resno-mirni glas je imponiral, vse je obmolnilo.

„Vse to, kar ste pripovedovali, dragi kolegi, je pač lepo in dobro in moja malenkost se vam klanja z največjim spoštovanjem.“

Veselo so si pomežiknili tekmeči, češ: „To ti je omikan mož, ki ga je lahko umeti. Le tako naprej!“

„Najpoprej moram povdariti, da podpišem vse, kar je trdil izvrstni naš tovariš srce — izvzemši edino njegovo trditev, da je namreč najimenitnejši del dečkov.“

„Čujte! Čujte! Izvrstno!“ je krulil želoдец. In vsi drugi organi so zatulili, da se strinjajo z možgani, le srce seveda ne; bilo je, reklo pa popolnoma nič.

„Najimenitnejši organ smo namreč mi, kar vam tudi koj dokažemo.“

— Čudenje in zategnjeni: A—a—a! na desni in levi strani.

„Kakor ima srce svoje žile, tako gospodarimo Mi nad svojimi živci; seveda so ti brez primere finjši od žil. Živeci so brzojavna žice, razumete?! A centralna postaja pa Smo Mi. Končne štacije pa so raztresene po celem pobiču kot tipalne, okusne, vonjalne, slušne in vidne živčne občutnice. Nič se ne zgodi — izvzemši morda nepomenljive odsevne gibe, — da bi Mi ne vedeli za to.“

(Konec prihodnjic.)

že dane prisege in da lahko vsakdo vstopi v službo četverosporazuma. A ne en mož se ni temu odzval. Na vsaki ladji je končno ostal samo en častnik, ki je vzel kot zadnji zastavo in kraljevo podobo seboj.

Poveljnik grškega brodovja, admiral Ipitis, se je potem, ko so ladje odpeljali, zaprl v svojo kajuto. Častniki preostalih ladij so bili globoko ginjeni, ko so admiralsko ladjo vlekli mimo njih. Admiralov pomočnik, ki je prinesel francoskemu poveljniku poročilo, da so ladje pripravljene za odhod, je rekel: „Dosedaj sem bil pristaš Angležev in cela mornarica je bila prežeta navdušenja in priznanja za pomoč, ki so nam jo dali Angleži pri gradnji ladij, a sedaj je boljše, da o razpoloženju med grškimi mornarji nič ne omenim. In končno: Kaj pa bi bili mi mogli storiti četverosporazumovim ladjam?“

Na grškem dvoru in uradnih mestih so zelo pobiti.

Grška armada se razoroži?

Londonski list „Morning Post“ javlja: Četverosporazum bo še ta mesec zahteval, da mu Grška izroči, oziroma da pusti razorožiti svojo armado.

Dve francoski vojni ladji se potopili.

Dne 2. oktobra je nemški podmorski čoln potopil v Sredozemskem morju majhno francosko križarico „Rigel“, dne 4. oktobra pa francosko pomožno križarico „Gallia“, istotako v Sredozemskem morju. Na krovu pomožne križarke „Gallia“ se je nahajalo 1000 srbskih in francoskih vojakov, ki so bili namenjeni za Solun. „Gallia“ se je potopila v 15 minutah.

Španski kralj posredovalec za mir?

Iz Madrida se poroča, da je priobčil nek tamnojni list članek, ki naglašja, da je upati, da bode kralj Alfonz ob pravem času prevzel vlogo posredovalca za mir.

Kitaj in Japan.

Iz Mukdena poročajo, da se je kitajski poveljnik v Mukdenu udal japonskim zahtevam in dovolil, da se smejo japonski vojaški oddelki nastaniti v mukdenskih vojašnicah. Isto je storil tudi poveljnik v mestu Kilin. Istočasno so se odpoklicale kitajske čete iz južnovzhodne Mongolije. Kitajska prehaja vedno bolj pod japonsko odvisnost.

Politične vesti.

Koncentracija slovenskih strank. Na „Slovenčev“ članek z dne 18. septembra o gornjem predmetu odgovarja v „Edinosti“ z dne 15. oktobra dr. J. Wilfan. Pravi, da ni bilo primerno, staviti za koncentracijo slovenskih strank pogojev spoštovanja do cerkve in absolutne lojalitete, „ravno tako malo, kakor če bi — dovoljujem si postaviti zelo drastičen primer — predsednik internacionalnega zdravniškega kongresa (kje so časi!) zborovalce zdravniške pozdravil, da so sicer dobrodošli, da so pa žepni tatovi načelno izključeni od sodelovanja. Morda bi se zborovalci začeli nezaupno spogledovati in — zapenjati: skoro gotovo bi pa predsednika vrgli vun, — češ, ali je norec, ko nas tako pozdravlja, ali pa nevaren človek, ki nas, če jutri tabatijero izgubi, ovađi radi tatvine. In vendar bi bila misel kongresovega predsednika sama na sebi gotovo vsega odobravanja vredna.“ — Vsak človek bi mislil, da po takih ljubeznivostih ni več misliti na kooperacijo, toda v zadnjem stavku se dr. Wilfan vendar le izrazi za — koncentracijo. Sedaj še je treba počakati, kaj bo odgovorila liberalna stranka na Kranjskem.

Čaka nas huda zima. V saksonski zbornici poslancev je izjavil notranji minister grof Vitzthum: Prepričani smo, da bomo z živili zdržali, priznati pa smemo, da nas čaka huda zima. Storitii hočemo vse, da se narodu kolikor mogoče preskrba z živili olajša kakor smo s svojo aprovizacijsko organizacijo preprečili grozečo nam nesrečo.

Tedenske novice.

Osebna vest. V Mariboru se je naselil gospod Franc Orešec, c. kr. profesor iz Gorice. Profesor Orešec je rojak od St. Petra niže Maribora. Blagega gospoda imajo gofovo mnogi gospodje, ki so pred dobri 40 leti pohajali celjsko gimnazijo, v dobrem spominu. Takrat je bil g. Orešec profesor na tem zavodu. Profesor Orešec je bil skoro 40 let nastavljen v Gorici.

Iz učiteljske službe. Na ljudski šoli pri Veliki Nedelji (3. plačilni razred) je razpisano mesto učiteljske. Prošnje je vložiti do dne 5. nov.

Občno cerkveno petje. O tem predmetu nam piše g. Alfonz Lorger, praporščak pri . . . regimentu v Galiciji, z bojišča med drugim sledeče: „Zadnjič sem čital Vaš članek v „Straži“ o cerkvenem petju. Odmev v sledeči številki priča, kako je začel ta članek v živo povsod. Ni bolj hvalevrednega čina, kakor je taka izpodbuda k ljudskemu cerkvenemu in narodnemu petju. . .“ Iz župnije Brezno ob Dravi se nam poroča, da imajo tam zdaj v vojnem času občno cerkveno petje. Ker je moral oditi organist k vojakom, je povabil vlč. g. župnik vse vernike, naj pojejo vsi, ki znajo, cerkvene pesmi, ki so si jih prepelj kdaj naučili. In vabilo je izdalo. — Taka poročila bi nam dobro došla, da bi vedeli, kje je še občno cerkveno petje in da bi ga tje lahko hodili poslušati tisti, ki se zanj zanimajo. V poročilu se naj naznani, katere pesmi (blagoslovne, pred pridigo, mašne in priložnostne) se pojejo enoglasno, dvoglasno, večglasno, s spremljevanjem orgel ali brez organista.

Družbeniki sv. Mohorja, darujte za „Slovensko Stražo“, ko prihajate po letošnje knjige.

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali: Slavna Hranilnica in posojilnica v Sv. Juriju ob Ščavnici 20 K; Franc Ogrizek, župnik v Dramljah, 5 K; Marko Kranje, c. kr. vojni kurat v Inomostu, mesto venca na grob t Josipa Pintar, 20 K; Franc Rampre, kaplan v Sevnici ob Savi, 30 K; Josip Zidanšek, semeniški ravnatelj v Mariboru, 20 K; dr. Anton Jerovšek, ravnatelj tiskarne v Mariboru, 26 K; M. Strašek, župnik v pokoju, St. Janž pri Velenju, 10 K; Ernst Trstenjak, profesor na kadetnem zavodu v Inomostu, 20 K; Anton Tkavec, stolni kaplan v Mariboru, 10 K; Leopold Vožlič, Spielfeld, kruh sv. Antona, 12 K; Trinkaus Anton, kaplan, Velika Nedelja, 10 K; dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru, 50 K; tiskarna sv. Cirila v Mariboru, 500 dopisnic-pobotnic, 9.40 K; Feliks Vršič, kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu, 10 K; Ivan Kotnik, kaplan pri Sv. Antonu v Slov. gor., 10 K; Ivan Atelšek, kaplan pri Sv. Marku pri Ptujju, 10 K; dr. Franc Firbas, c. kr. notar v Mariboru, 20 K; dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru, mesto venca t. č. g. župnika Antona Kolar, 10 K; Josip Sinko, četovodja, vojna pošta št. 38, 1 K. Vsem gg. darovalcem srčna hvala!

Zamenjava invalidov. Dne 12. oktobra je dospelo na Dunaj zopet 30 avstrijskih in 98 ogrskih invalidnih vjetnikov.

Izpitni na deželni podkovski šoli. Letošnji izpiti na deželni podkovski šoli v Gradcu se bodo vršili v drugi polovici meseca decembra. Tisti podkovači, ki niso obiskovali podkovskega tečaja v Gradcu, a želijo napraviti še letos izpit na deželni podkovski šoli, morajo vložiti tozadevne prošnje, opremljene z učenim spričevalom, domovnico in krstnim listom do dne 20. novembra 1916 na pristojno okrajno politično oblast. Prošnje, ki morajo biti naslovljene na štajersko ces. namestništvo, morajo biti kolekovane s kolekom po 2 K. Pripomni se, da bo vsak prošnji pravčasno obveščen, kedaj se bodo vršili tozadevni izpiti na deželni podkovski šoli v Gradcu.

Oddaja tobačne trafike v Mariboru. Okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru naznanja, da je oddati tobačno trafiko v Lutherjevi ulici števil. 9 v Mariboru. Prednost imajo vojni invalidi ter vdove in sirote v vojski padlih vojakov. Natančneje tozadevna pojasnila se dobijo na okrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

Odrezek pošne nakaznice ni javna listina. — Neka v Gradcu živeča mati treh sinov, ki se najraje želijo od pričetka vojske v vojaški službi, je bila vzdrževalna komisija za podporo. Tozadevni prošnji je priložila odrezke pošnih nakaznic od zneskov, katere so ji pošiljali pred vojsko njeni v vojake poklicani sinovi. Da bi ji dovolila vzdrževalna komisija večjo podporo, je dotična mati zneske na odrezkih pošnih nakaznic samolastno spremenila tako, da je napravila n. pr. iz številke 4 številko 40, iz zneska 6 K znesek 16 K itd. Vzdrževalna komisija je pa prišla temu na sled in je izročila dotično prošilko kazenskem sodišču. Kazensko sodišče je pa razsodilo, da odrezki pošnih nakaznic v smislu kazenskih določb ne spadajo v vrsto javnih listin.

Kolekovanje izpiskov iz matice. Finančno ministrstvo določa, da morajo biti odslej naprej kolekovanji vsi matični izpiski s kolekom po 2 K in ne več, kakor dosedaj, s kolekom po 1 K.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je ravnokar izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo skoraj 2 meseca močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskrba invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejše odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne

vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki obsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove pošne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najprimernejša knjiga za vojake. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. lavantinskega ordinariata so izšli: „Nedeljski evangeliji s kratko naobračbo zlasti v krist krščanskim vojakom.“ Knjiga vsebuje evangelije vseh nedelj in praznikov cerkvenega leta, povrh pa še kratko razlago in naobračbo za vojaške razmere. Vojak, ki se ne more udeleževati redne službe božje, naj seže z veseljem po tej knjižici, ki mu bo milo nadomestilo za nedeljsko prerčenje v domačiji in blago hladilo za upa, poguma in tolažbe potrebno dušo. Knjiga obsega v mali žepni obliki 93 strani in stane 25 vin. Vojaki jo dobijo, če to želijo, tudi zastonj. Naslov za naročila je: Knezoškotijska pisarna v Mariboru. — Ravnotam se dobi tudi knjiga v nemškem jeziku iste vsebine, katero je spisal profesor dr. Slavič. Komad stane 30 vin. Tudi nemško knjigo dobijo vojaki zastonj.

Gospodarske novice.

Odvzetje krompirja. Glede odvetja krompirja je določeno: Vsakemu posestniku se mora pustiti toliko krompirja, kolikor ga potrebuje za družino in za krmljenje živine. Na dan se sme za lastno uporabo računati: na kmetih za eno osebo na dan do 700 gr. (približno ¼ kg), v mestih samo 300 gramov, za živino pa si sme posestnik sam določiti, koliko bo rabil krompirja. Tudi seme se mora posestniku pustiti. Za seme se računa na hektar (¼ orala) 1500 kg ali 30 do 32 mernikov. Ako bi se od posestnika zahtevalo več, naj se pritožbe pošiljajo na okrajna glavarstva ali pa brzojavno naravnost na c. kr. namestnika grofa Claryja.

Koliko sena si smeš obdržati za lastno živino? Na Štajerskem se sedaj vrši nakupovanje ali oddaja sena. Nakupovalec sme od posestnika zahtevati samo odvišno seno, t. j. tisto množino sena, ki ga ne rabi za krmo lastni živini. Uradno je določeno, da se sme za eno glavo odrasle gove je živine (voli, krave, biki in telice ter konji) računati na dan 10 kg sena in 5 kg slame, za drobnico (teleta, ovce in koze) pa 3 kg sena in 3 kg slame. Ako imaš n. pr. 5 glav odrasle živine in 4 glave drobnice, si smeš za dobo od 1. novembra do 15. maja t. j. za 196 dni, obdržati 12.152 kg sena in 7252 kg slame. Koliko stotov sena ima posestnik v zalogi, si bo približno vedel sam izračunati. Glede slame naj zahteva, da se mu je nekaj pusti tudi za steljo za breje svinje, prasce, teleta itd.

Proso se ne bo odvezalo in vsak ga lahko da na mlin, kolikor in kamor ga hoče. Mlinarji smejo torej proso phati brez posebnega dovoljenja.

Cene za les. Največje avstro-ogrške organizacije za lesotrzce „Standard“, „Karpatica“ itd. so določile za borov, smrekov in jelkov les kot povprečno ceno 40 K za kubični meter.

Nabiranje žira, jagod, jagodnega listja i. t. d. Deželni kulturni inšpektorat cesarske namestnije v Gradcu nas prosi, da bi objavili poziv, naj ljudje prav pridno nabirajo divji kostanj, želod, bukavico, pirnico, koščice od sliv, jagodno listje in jagode, bezgove jagode, zeleni krompirjevec, gobe in enake reči. Mi smo tekom leta sproti opozarjali svoje čitatelje, naj vse te reči pridno zbirajo in sušijo za zimo. Sedaj pa je tak poziv skoro zaman, ker mnogo tega, kar smo goraj našli, ni več dobiti. Kar pa še je, n. pr. divji kostanj, jagodno listje itd., pa se naj še sedaj skrbno spravi. Kostanj, ki je zasežen, je dobro krmilo za svinje in konje, jagodno listje pa je dobro za čaj. Kakor skoro vsi taki uradni razglesi, je tudi ta poziv deželnega kulturnega inšpektorata prišel — mnogo prepozno.

Oddaja kovin in kovinastega orodja. Štajersko cesarsko namestništvo razglašajo: Ponovno se opominja, da vsak, kdor ima kaj kovin ali kovinastega orodja v zalogi, kot orodja iz bakra, kositra, nikla, medenine, izroči te predmete do dne 28. oktobra t. l. pristojnemu županstvu. Proti osebam, ki bi do omenjenega roka ne izročile županstvu kovin in kovinastega orodja iz navedenih kovin, se bo kazensko postopalo.

Slaba vinska letina na Nižje-Avstrijskem. Dunajska „Reichspost“ poroča, da je na Nižje-Avstrijskem bila letos tako slaba vinska letina, kakor že več desetletij ne. Po nekod se niti ni izplačalo grozdja prešati, ampak so tiste bore grozdja prodali na trgu. Slabe letine je bil kriv spomladanski mrz in razne bolezn.

Konjski sejmi v Ptujju. V Ptujju se bodo vršili sejmi za žrebeta na mestnem sejmišču dne 17. oktobra, dne 7., 21. in 25. novembra. Na zadnji ptujjski konjski sejm se je prignalo 93 žrebet, od teh se je pokupilo 62.

Pomanjkanje krompirja v Nemčiji. V nemški državni zbornici se je dne 13. oktobra vršila razprava o interpelacijah glede preskrbe s krompirjem. Govorniki so povdarjali nevarnost, ki preti državi glede velikega pomanjkanja krompirja. Ko je socialdemokratski poslanec govoril o tem predmetu, so začeli v galeriji metati letake v dvorano: „Dajte nam vsaj krompirja!“

Kaj se naj ne zavrže. Osrednjica za krmila na Dunaju nasvetuje, naj se pridno uporabljajo za krmila lanove luskinе, makova slama, koruzno stročje ter vinske tropine. Kdor pa bi imel tega preveč, lahko proda zgoraj imenovani osrednjici.

Znižanje obrestne mere za hranilne vloge. — Dunajske banke nameravajo znižati obrestno mero za hranilne vloge od 3% na 3%.

Razne novice.

Cela družina umrla vsled zavživanja strupenih gob. Na Dunaju je cela družina Heindl umrla vsled zavživanja strupenih gob. Dne 2. oktobra so umrli starši in 2 otroka, dne 12. oktobra pa 10letni sin Rihard in 17letna hčerka Micika.

Največji daljnogled na svetu. V mestu Otava v Severni Ameriki so te dni dogradili zvezdarno, ki se sme ponasati, da ima največji teleskop (daljnogled) na celem svetu, kajti premer teleskopa znaša 2 dm manj kakor 2 m, je torej za ½ m večji, kakor oni pariške zvezdarne, kateri je dosedaj veljal za največjega na celem svetu.

Ženske — trgovski potniki. Za časa vojne se nudi vedno več poklicev ženskam, ki hočejo doma nadomeščati moške delavne sile. Najnoveje v tem pogledu je ženska kot trgovski potnik, ki je postala zunaj v svetu tipična figura. Ženski potnik gre — kakor poročajo zlasti angleški listi — istotako mirno, kakor uspešno po svojih opravilih. Tudi pred vojno je bilo na Angleškem ženskih trgovskih potnikov, a večinoma le za predmete, ki jih rabijo izključno le ženske. Vsled položaja, ki ga je izzvala vojna, se je stvar povsem izpremenila. V prvi vrsti je mnogo takih ženski, ki so kot soproge trgovskih potnikov se oprijele moževega poklica. Posebno je bilo to tam, kjer ni treba nositi seboj velikih kovčkov z vzorci. Najbrž se večji del teh žensk po vojni povrne k domačemu poklicu. Ali tudi takih bo, ki jim sedanje opravilo tako ugaja, da je obdrže tudi nadalje. Posebno se bo to dogajalo v tistih strokah, ki ne zahtevajo mnogo tehničnega predznanja, a plačane so istotako kot moške sile. V tem pogledu je zlasti na Angleškem bila že pred vojno ženska konkurenca jako občutna, ker tam gredo ženski posebno na roko. Pa tudi sprejemajo jih radi. Ženski je takoj dovoljen pristop pred šefa tvrdke, dočim morajo moški potniki čisto obhoditi cel križevi pot, predno morejo do velmožnega. Zato ni izključeno, da bo ženska — ko se je že uvedla ta praksa — tudi po vojni monopolizirala neke vrste trgovskega potovanja.

Ptičje gnezdo na ladijskem jamboru. V pristanišču Jesenice v Dalmaciji je že od pričetka vojske zasidranih 30 ladij-jadrcnic, ki ne zapustijo pristanišča. Le redkokedaj zapusti ta ali ona ladja pristanišče. Na vrhu jambora si je napravil vrabec gnezdece, v njem se je pa zvalilo šest mladičev. Ko je pa slučajno ladja zapuščala pristanišče, so mladi vrabci otožno čivkali in klicali starše na pomoč. Samec in samica si pa nista dolgo pomišljala in sta se z ladjo vred odpeljala na morje, ne da bi zapustila gnezdeca.

Dopisi.

Maribor. Ker se teleta za klanje smejo odslej prodajati edino živinoprometnemu zavodu, t. j. uradno nastavljenim nakupovalcem, so se radi ložjega prometa s teleti izbrali sledeči kraji, kjer se bodo teleta kupovala in klala za živinoprometni zavod: mestna klavnica v Mariboru (g. Kirbiš), Gornja Sveta Kungota (g. Pahernik), Sv. Jakob v Slov. gor. (g. Peklar), St. Lenart v Slov. gor. (g. Solak), Slivnica pri Mariboru (g. Lesjak) in Ruše (g. Mulej).

Maribor. Mestni magistrat razglašajo, da bode vsled pomanjkanja moke od dne 15. oktobra naprej dobivala vsaka oseba na vsako krušno karto na dan samo 175 gramov kruha, to je, eno četrtino 40vinarskega hlebčka. Izvzeti od te določbe so samo težki delavci, ki imajo pravico do 350 gramov kruha na dan.

Sv. Lenart v Slov. gor. V četrtek, dne 12. t. m., proti 3. uri popoldne, je začelo goret v vasi Lormanje pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Ogenj je popolnoma uničil gospodarska poslopja g. župana Franca Rop, njegovega sina Antona Rop, posestnika Potrč in Simona Fras. Zgorela je vsa krma, živino so večinoma rešili. Kako je ogenj nastal, se še za gotovo ne ve. Pač hud udarec za prizadete, posebno v tem času in žalostna bo novica, ki jo bodo zvedeli iz domačega kraja posestniki Anton Rop, Potrč in Fras, ki so na bojnem polju.

Celje. Pretekli četrtek so pri mestnem kopališču izvlekli iz Savinje utopljenko kuharico Antonijo Jezernik. Baje je izvršila samomor.

Marenberg. V nedeljo, dne 22. oktobra, se vrši sestanek tukajšnje mladinske organizacije pri Sv. Janežu po dopoldanskem sv. opravilu v društveni sobi. Vabljeni ste zlasti fantje, ki še niste v vojaški službi, da pridete v velikem številu!